

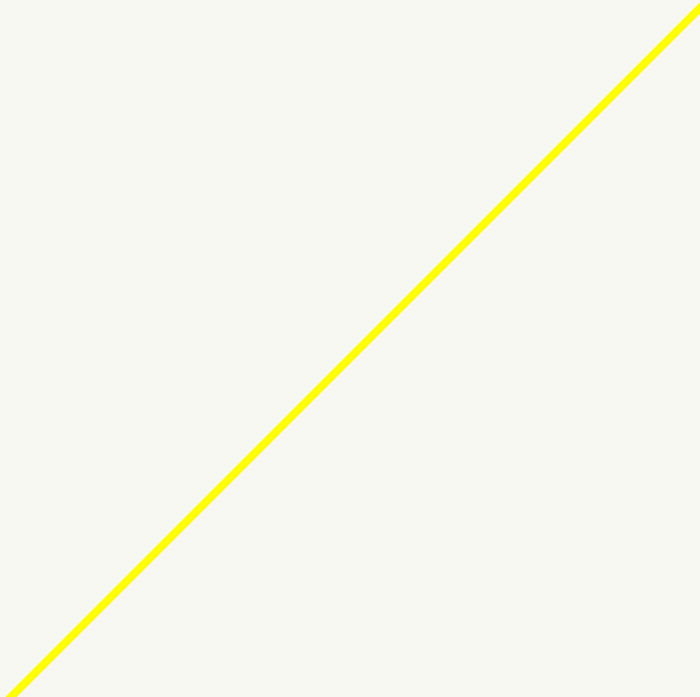

BIJDRAGE VAN DE VLAAMSE ADMINISTRATIE

**AAN HET
REGEERPROGRAMMA
VAN DE VLAAMSE
REGERING 2014 – 2019**

**Vlaamse
overheid**

OVERZICHT

1. DOELSTELLING

Voor de zesde keer op rij biedt de Vlaamse administratie vanuit haar beleidsondersteunende rol een bijdrage aan het regeerprogramma van de aantredende Vlaamse Regering aan.

De bijdrage is een werkstuk van het geheel van de Vlaamse overheidsadministratie (departementen en agentschappen) en werd op het College van Ambtenaren Generaal (CAG) van mei 2014 goedgekeurd en door de CAG-delegatie aan de formateur bij zijn of haar aantreden overhandigd.

Het doel van de bijdrage is om een zo optimaal mogelijke beleidsondersteuning te bieden aan de regeringsonderhandelaars. De elementen van de bijdrage moeten in eerste orde de aandacht vestigen op de uitdagingen voor de Vlaamse Regering en zij moeten dienen als onderbouw voor potentiële beleidskeuzen die het politieke niveau maakt bij het tot stand komen van het regeerakkoord.

De bijdrage aan het regeerakkoord wil vooral (middel)lange strategische keuzes aanbieden op de belangrijkste maatschappelijke uitdagingen. De bijdrage is elektronisch raadpleegbaar op <http://www.vlaanderen.be/nl/publicaties>.

2. GEVOLGDE WERKWIJZE

De door de administratie gevolgde werkwijze bij het opstellen van deze bijdrage verschilt fundamenteel van de vorige bijdrages en moet gezien worden als een belangrijk signaal om over de beleidsdomeinen heen veel sterker samen te werken¹. Er werd niet alleen aan het SG-forum en het CAG een belangrijke plaats in dit proces toegewezen, ook bij de werkzaamheden van de overkoepelende ambtelijke werkgroep en de redactieteams werd beleidsdomeinoverschrijdend samengewerkt.

Het **SG-forum**, dat bestaat uit de secretarissen-generaal van de 13 departementen, stond in voor de inhoudelijke organisatiebrede afstemming (binnen en buiten de beleidsthema's) en werd hierin mede ondersteund door een overkoepelende ambtelijke werkgroep waarin, onder voorzitterschap van de Stafdienst van de Vlaamse Regering (Departement DAR), alle departementen waren opgenomen (evenals de agentschappen Studiedienst van de Vlaamse Regering, Onroerend Erfgoed, Wonen Vlaanderen). Voor elk van de 9 beleidsthema's stond een algemene coördinator (secretaris-generaal), ondersteund door een beleidsdomeinoverschrijdend redactieteam, in voor de uitwerking van het beleidsthema.

¹ Bij de vorige bijdragen m.b.t. het regeerakkoord was het zo dat ieder beleidsdomein een beleidsdomeinspecifieke bijdrage opstelde en daarna dit geheel werd gebundeld en aan de formateur werd bezorgd. Voor de eigenlijke kern van deze bijdrage wordt dus afgestapt van de indeling in 13 beleidsdomeinspecifieke bijdragen.

Het **CAG**, dat bestaat uit de 13 vertegenwoordigers van de beleidsdomeinen, waakte over de globale governance van het proces m.b.t. de bijdrage en focuste zich op het functioneren van de overheidsorganisatie en het beleidsthema slagkrachtige overheid. Het CAG stond in voor de definitieve validatie van het einddocument in haar vergadering van 24 april 2014.

Het samenspel tussen het SG-forum en het CAG leidde ertoe dat elk van de organen door het inzetten op hun sterktes het draagvlak voor deze nieuwe werkwijze omtrent de bijdrage kon maximaliseren en op deze manier een overheidsbreed gedragen bijdrage kon worden opgeleverd. Dit draagvlak werd mede tot stand gebracht door de organisatie van een seminarie (Leuven, 31 januari 2014) van de leidend ambtenaren van de Vlaamse administratie.

3. STRUCTUUR EN BELEIDSDOMEINOVERSCHRIJDEND PERSPECTIEF VAN DE BIJDRAGE

De bijdrage is opgevat als een drieluik met (1) een algemene omgevingsanalyse, (2) een rapport over de budgettaire toestand en (3) de voorstellen en denkpistes voor toekomstig beleid dat tevens het kloppend hart van de bijdrage vormt.

Deel 1:

Een algemene omgevingsanalyse

In de algemene omgevingsanalyse wordt gekeken naar de ontwikkelingen die zich voordoen in de externe omgeving en dit op meerdere vlakken. Er wordt op zoek gegaan naar trends die zich in het recente verleden aftekenden en eveneens wordt vooruit geblikt naar de komende 10 à 20 jaar. Op basis van internationale literatuur en beschikbare toekomstverkenningen worden de demografische, de economische en innovatieve, de cultureel-maatschappelijke, de ecologische en ruimtelijke, de politiek-institutionele ontwikkelingen (DECPT-model) bestudeerd. In de uitleiding van de omgevingsanalyse worden enkele belangrijke hoofdlijnen aangereikt.

Deel 2:

Een rapport over de budgettaire toestand

In het rapport over de budgettaire ruimte in de legislatuur 2014-2019 wordt een meerjarenprognose opgenomen, die ook rekening houdt met de implicaties van de zesde staatshervorming.

Deel 3:

Voorstellen en denkpistes voor toekomstig beleid

- De Vlaamse administratie denk en handelt vanuit een beleidsdomeinoverschrijdend perspectief, gericht op samenwerking en afstemming over de beleidsdomeinen heen om verkokering tegen te gaan. De Vlaamse administratie schuift **4 beleidsbrede waarden** naar voor, waar het zich bijkomend zal voor sterk maken:

Vertrouwen
Openheid
Wendbaarheid
Daadkracht

- De afgelopen jaren kwamen vanuit een aantal internationale organisaties (IMF, OESO) en de Europese Unie (Europese Commissie) sociaaleconomische aanbevelingen en aandachtspunten die aan België werden gericht en meestal in dezelfde richting gingen. Ook een aantal aanbevelingen en aandachtspunten van de Raad van Europa en de Verenigde Naties zijn belangrijk.
- Aangezien de nieuwe Vlaamse Regering aantreedt voor de periode 2014-2019, staat de uitvoering van **Vlaanderen in Actie/Pact 2020** centraal. De periode 2014-2019 zal immers cruciaal zijn om de noodzakelijke maatregelen te nemen en/of verder uit te voeren, zodat de doelstellingen van het Pact 2020 kunnen worden bereikt en ViA zijn rol heeft gespeeld om Vlaanderen in 2020 bij de top 5 van de Europese regio's te brengen. De verdere uitrol van de 13 transities die door de Vlaamse Regering in 2011 werden geselecteerd, nemen hier een belangrijke plaats in.
- Op basis van de invalshoeken vanuit internationaal, Europees en Vlaams perspectief, schuift de Vlaamse administratie voor de legislatuur 2014-2019 **10 beleidsbrede prioriteiten** naar voor en die een bijdrage moeten leveren aan een **Vlaanderen dat voor een innovatieve, duurzame en warme samenleving gaat**.

Vlaanderen gaat voor een innovatieve, duurzame en warme samenleving:

10 prioriteiten

- 1.** Vlaanderen zet in op meer mensen aan de slag in langere, werkbare loopbanen en draagt op die manier bij tot een verhoogde competitiviteit.
- 2.** Vlaanderen evolueert naar een (levenslang) lerende samenleving met de bedoeling elk talent te ontwikkelen en ontplooiingskansen te geven en de verworven ontwikkelingen duurzaam te verankeren.
- 3.** Vlaanderen zet in op een efficiënt en duurzaam gebruik van hulpbronnen en ruimte, de evolutie naar een klimaatvriendelijke samenleving met een aangepast energiesysteem en een hoge kwaliteit van de leefomgeving.
- 4.** Vlaanderen blijft investeren in alle sectoren, van de primaire tot en met de quataire sector en stimuleert verder de ondernemingszin. Door slimme specialisatie (als onderdeel van een nieuw industrieel beleid) zetten we in op verduurzaming en vergroening, op creativiteit en cultuur, op infrastructuur en communicatie. Zo blijft onze regio groeien en zo blijft Vlaanderen competitief.
- 5.** Vlaanderen dringt de armoede terug, bestrijdt sociale uitsluiting en zet in op het versterken van de maatschappelijke cohesie om te komen tot een rechtvaardigere samenleving die kansen biedt aan alle burgers zodat die op een volwaardige wijze aan het maatschappelijke leven kunnen participeren (cultuur, sport, toerisme, onderwijs,...).
- 6.** Vlaanderen geeft een antwoord op gezondheids- en zorgbehoeften en stimuleert een gezonde en actieve levenswijze.
- 7.** Vlaanderen is gericht op de wereld. Het denkt en handelt Europees. Het verdedigt actief zijn internationale belangen, en voert een beleid dat in lijn is met Europese en internationale beleidskaders.
- 8.** Vlaanderen zet in op een open en wendbare overheid, die daadkrachtig anticipeert op evoluties en behoeften in de samenleving. Samen met en gericht op alle belanghebbenden werkt de Vlaamse overheid aan een duurzame dienstverlening in vertrouwen en vanuit het algemeen belang. Vlaanderen zet in op digitalisering en minder regelgeving.
- 9.** Vlaanderen gaat voor het bewaken van gezonde en houdbare overheidsfinanciën en voor het doordacht hanteren van fiscaliteit als beleidsinstrument.
- 10.** Vlaanderen heeft een langetermijnperspectief en blijft daarom inzetten op duurzame systeeminnovaties (transities) in functie van de complexe maatschappelijke uitdagingen.

- De 10 beleidsbrede prioriteiten worden concreet ingevuld met de selectie van **negen beleidsthema's** die een antwoord moeten bieden op de belangrijkste maatschappelijke uitdagingen. De kern van de bijdrage wordt grotendeels opgebouwd op basis van de thema's van Vlaanderen in Actie/Pact 2020, het overkoepelend toekomstproject voor Vlaanderen. Door de bijdrage te enten op de beleidsdomeinoverschrijdende structuur van Vlaanderen in Actie/Pact 2020 wordt geopteerd voor een logische houvast die de klassieke beleidsdomeinen overstijgt en waarbinnen een meer transversale aanpak beter tot zijn recht kan komen. De Vlaamse administratie wil hiermee dan ook een duidelijk signaal geven richting een meer integrale en geïntegreerde beleidsvoering.

De negen beleidsthema's zijn:

- de lerende Vlaming,
 - de werkende Vlaming,
 - de open ondernemer,
 - innovatiecentrum Vlaanderen,
 - groen en dynamisch stedengewest,
 - ruimte voor morgen,
 - slimme mobiliteit,
 - warme samenleving,
 - slagkrachtige overheid.
- De focus op de negen beleidsthema's draagt eveneens bij tot een betere hanteerbaarheid, toegankelijkheid, leesbaarheid en bruikbaarheid van de bijdrage. Ook de beleidsthema's zelf zijn steeds op een analoge manier opgebouwd en bevatten een themaspecifieke omgevingsanalyse waar op basis hiervan **strategische beleidsvoorstellen en raming van de budgettaire impact van de beleidsvoorstellen** worden uitgeschreven. De Vlaamse administratie is ervan overtuigd dat met deze beleidsvoorstellen het verschil kan worden gemaakt. De Vlaamse administratie wil haar verantwoordelijkheid nemen om, rekening houdend met deze grote uitdagingen, de nieuwe regeringsploeg te ondersteunen om de budgettaire onderbouwing volledig en sluitend te maken. Zoals hierboven werd aangegeven, werd in de verschillende beleidsvoorstellen budgettaire informatie opgenomen. Mede op basis van deze budgettaire elementen kan de Vlaamse regering de nodige politieke beleidskeuzes maken. De Vlaamse administratie is bereid om samen met de Vlaamse Regering in dialoog te gaan over de budgettaire impact van deze beleidsvoorstellen en om daarmee samenhangend met de Vlaamse Regering te evalueren welke keuzes kunnen worden gedaan.
 - Bij het opstellen van de beleidsvoorstellen werd er met een aantal **transversale aandachtspunten** rekening gehouden. Het impactanalysekader voor duurzame ontwikkeling (Quickscan duurzame ontwikkeling) werd als een hulpinstrument voor transversale afstemming gehanteerd en fungeert op deze manier als integraal afwegingskader voor de verschillende dimensies (economisch, sociaal, leefmilieu en institutioneel) van duurzame ontwikkeling, en voor de doelgroepen. Ook de lange termijndimensie (intergenerationeel) en de internationale dimensie (intragenerationeel) worden behandeld. Op deze manier worden dus ook de transversale thema's armoede, gelijke kansen en duurzame ontwikkeling afgedekt. In de beleidsvoorstellen wordt ook rekening gehouden met de transities in het kader van Vlaanderen in Actie en de zesde staatshervorming. Ook de betrokkenheid van lokale overheden komen in de beleidsvoorstellen vaak aan bod.

- Het is zeker niet de bedoeling om met de bijdrage volledigheid inzake beleidsmaatregelen na te streven, maar wel om met de bijdrage de lange termijn strategische doelstellingen in beeld te brengen en deze in te vullen. Deze bijdrage focust dus op de lange termijn strategische doelstellingen en het concrete invullen ervan door middel van de selectie van negen beleidsthema's die elk een aantal beleidsvoorstellen voor de volgende legislatuur bevatten. Dit maakt dat volgens de Vlaamse administratie prioritair op deze beleidsvoorstellen moet worden ingezet om aan de belangrijkste uitdagingen het hoofd te bieden. De bijdrage wil geen opsomming maken van lopende dossiers of projecten. Ieder beleidsdomein zal hiervoor zelf het initiatief nemen om bij de start van de legislatuur een bundel te bezorgen aan de functioneel bevoegde minister (als input voor de **beleidsnota**). Dit valt dus buiten het bestek van de bijdrage.